

Ο Μητροπολίτης Σάμου Ειρηναίος (†) αναλύει τη σκέψη του Ν. Μπερντιάγιεφ

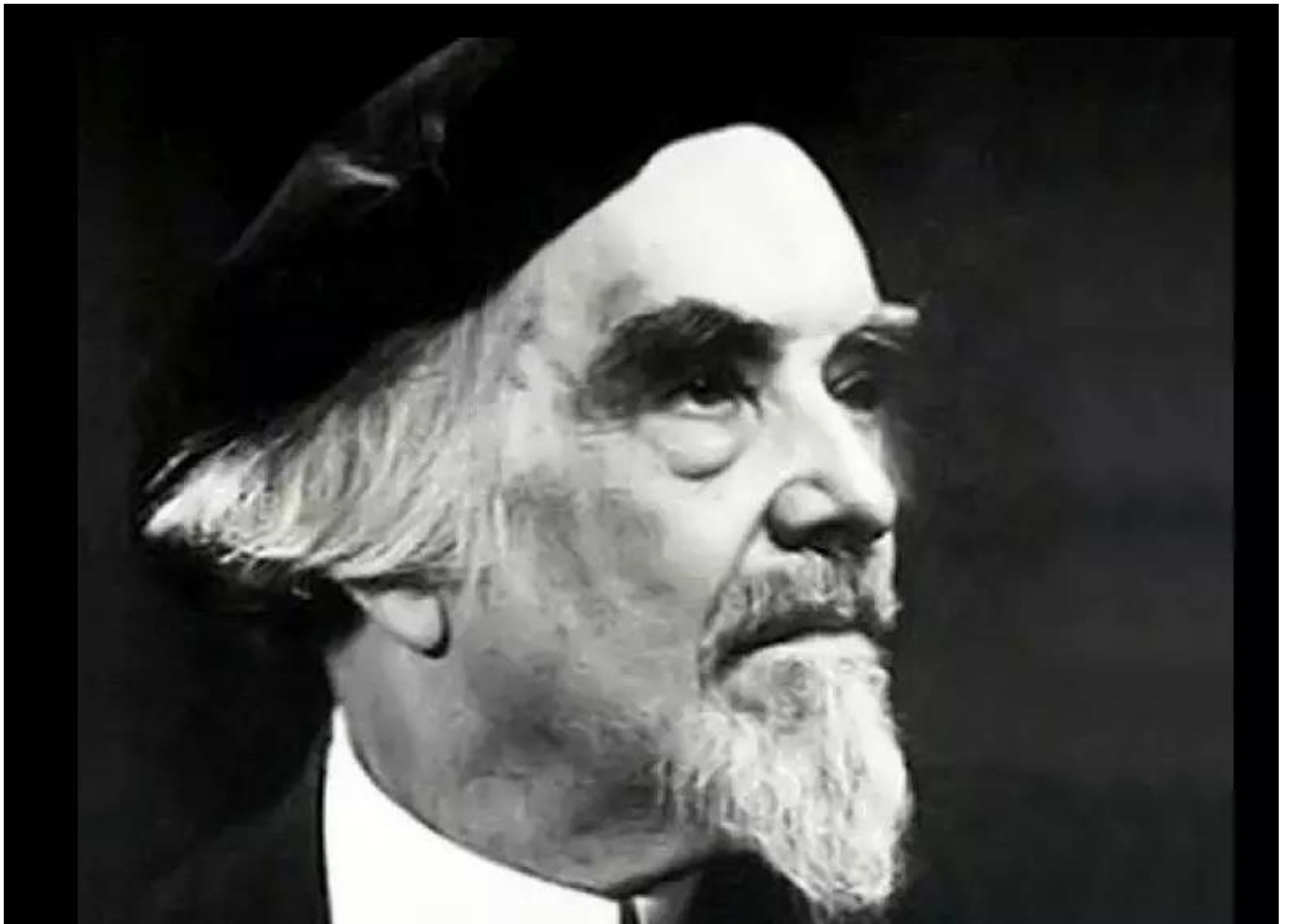
/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=170165>]

Το κακόν, κατά τον εν λόγω φιλόσοφον, δεν προέρχεται από τον Θεόν, καίτοι θεωρείται ούτος ως πηγή πάσης ζωής και πάσης δημιουργίας. Ο Θεός εδημιούργησε τον κόσμον εκ του μηδενός, το μηδέν όμως αυτό δεν είναι εντελώς αρνητική έννοια, είναι το δυνάμει της ζωής. Δέχεται ο Μπερντιάγιεφ ότι υπάρχουν δύο ελευθερίες, η μείζων (Major) και η ελάσσων (Minor), ως διδάσκει τούτο και ο ιερός Αυγουστίνος. Η μείζων εγκλείει το δυνάμει, εξ αυτής ως τίνος χάους εδημιουργήθησαν ο κόσμος, τα πνεύματα και επλάσθη ο άνθρωπος υπό του Θεού ως φωτός, ως αντιθέσεως προς το σκότος, προς το μη-δεν· η εμφύσησις του ανθρώπου υπό του Θεού, ως αναφέρει η Γραφή, έδωκεν εις αυτόν την ελάσσονα ελευθερίαν, δηλ. την διαίσθησιν, τους ευγενείς οραματισμούς, τον έρωτα προς την αλήθειαν, και τον πόθον προς βίωσιν και κατάκτησιν αυτής. Και η μεν μεγάλη ελευθερία, το δυνάμει του κόσμου και της ζωής, παρέχει εις τον άνθρωπον την ικανότητα της εκλογής, της προτιμήσεως, η δε ελάσσων είναι αι μεγάλοι ηθικοί αρχαί και οι ωραίοι σκοποί, τους οποίους δύναται ο άνθρωπος να πραγματοποιή προσεγγίζων και εξομοιούμενος προς τον Δημιουργόν του. Ο άνθρωπος εν τη ασκήσει της μείζονος ελευθερίας, η οποία ήτο στοιχείον συστάσεως εκτός του Θεού και ικανότης προς εκλογήν, επροτίμησε να ακολουθήσῃ οδόν αντίθετον προς ό,τι ενεφύσησε και διεχάραξεν εις την καρδίαν του ο Δημιουργός, ως γραμμήν κατακτήσεως και ολοκληρώσεως του αγαθού εντός της εαυτού συνειδήσεως.

Εντεύθεν η γένεσις και η εισβολή του κακού εις τον κόσμον, καίτοι ο Μπερδιάγεφ δεν αρνείται, ότι η πρώτη πτώσις ήτο η πτώσις του Εωσφόρου. Έκτοτε το κακόν, ως διατάραξις της θείας τάξεως εντός της κτίσεως, ως άρνησις του αγαθού, ως διαστροφή της βουλήσεως, ως θάνατος, λυμάνεται όλον τον κόσμον.

Ο άνθρωπος δεν δύναται διά των ιδίων δυνάμεων να νικήση το κακόν· όλαι αι προχριστιανικαί προσπάθειά του, οι πολιτισμοί του, δεν ήσαν επαρκείς, δεν ικανοποιούν την ανήσυχον ψυχήν του, δεν έδιδον την διαβεβαίωσιν της αιωνίου λυτρώσεως, και αυτοί οι πολιτισμοί και αι θρησκείαι των διαφόρων λαών ανεφέροντο εις τον Χριστόν ως τον μόνον Λυτρωτήν. Ο Χριστός εμφανίζεται εις τον κόσμον όχι ως Δημιουργός αυτήν την φοράν, αλλ' ως Λυτρωτής, επωμίζεται τας αμαρτίας όλου του κόσμου, συγκαταβαίνει προς τον πονεμένον άνθρωπον, συμμερίζεται τας οδύνας του και δέχεται να βεβαιώση την αγάπην του προς αυτόν αποθνήσκων επί του Σταυρού. Ο Μπερδιάγεφ δεν δέχεται, ότι ο σταυρικός θάνατος του Χριστού ικανοποιεί την θείαν δικαιοσύνην, ως διδάσκει τούτο η Εκκλησία, θεωρεί την αντίληψιν αυτήν ως ιδιάζουσαν εις την Παλαιάν Διαθήκην και τας θρησκείας των Εθνικών, ως μη συμβιβασομένην προς την άπειρον αγάπην του Θεού. Ο Σταυρός του Κυρίου είναι η σταυρουμένη αγάπη του που συγκινεί τον άνθρωπον βαθύτατα και τον ενώνει μυστικώς προς τον πάσχοντα δι' αυτόν Θεόν

του. Η εκουσία αυτή θυσία του Αγίου, του Αμώμου, ως είναι ο Κύριος, γίνεται δύναμις που συν-τρίβει το κακόν, νικά τον θάνατον και βεβαιώνεται μέσα εις την Ανάστασιν, που είναι φως λυτρώσεως και ανακαινισμού του κόσμου και της ζωής.

Η ζωή του Χριστού συνεχίζεται διά της Εκκλησίας. Η Εκκλησία είναι μία, αγία, καθολική, αποστολική. Διευθύνεται υπό του Πνεύματος του Αγίου. Η Εκκλησία εις το βάθος της είναι αγάπη και δύναμις αναγεννήσεως του κόσμου και της ανθρωπότητος όλης. Ο οικουμενικός της χαρακτήρ πιστοποιείται εντός της πνευματικής εμπειρίας, την οποίαν τα μέλη, ποιμένες και ποιμαινόμενοι, αποκτούν με τον μυστικόν των σύνδεσμον προς τον Κύριον. Η πνευματική αυτή εμπειρία γίνεται εστία φωτός, αγάπης και καλωσύνης, η οποία ζωογονείται αενάως από την συνάντησιν των μελών μετά του Χριστού, και δίδει την έννοιαν ότι ο χριστιανός δεν είναι μόνος, δεν είναι εγκαταλελειμμένος εντός των ορίων της ατομικότητός του, αλλ' είναι ηνωμένος με όλους εκείνους, όσοι έζησαν και ζουν την αυτήν εμπειρίαν, και όσοι συνεδέθησαν και συνδέονται μετά του Κυρίου, μετά των Αποστόλων, μετά των Αγίων, μέθ' όλων των αδελφών εν Χριστώ ζώντων και νεκρών. Η Εκκλησία είναι μία, δεν είναι ούτε Ανατολική, ούτε Ρωμαϊκή, ως γνωματεύει ο Μπερδιάγεφ, προσέ-χει δηλαδή ούτος περισσότερο εις την οικουμενικότητά της, η οποία αγκα-λιάζει όλην την ανθρωπότητα και όλον τον κόσμον, με σκοπόν να τους φωτίση, να τους ανακαινίση, να τους μεταβάλη εις καινόν ουρανόν και καινήν γην.

[Συνεχίζεται]